

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

Серия **УРОКИ**: ПРАКТИЧНЫ ВОПЫТ»

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ПЛАНЫ-КАНСПЕКТЫ ЎРОКАЎ

10

клас

(II паўгоддзе)

Дапаможнік для педагогаў устаноў
агульнай сярэдняй адукацыі

М а з ы р
«Выснова»
2 0 1 8

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

УДК 372.811.116.13.046.14
ББК 74.268.1Бей
Б43

Серыя заснавана ў 2017 годзе

Складальнікі: **Ю. У. Саматыга, А. С. Сякацкая**

Рэцэнзенты:

кандыдат філалагічных навук, дацэнт, дацэнт кафедры рускай мовы і культуры маўлення УА «Ваенная акадэмія Рэспублікі Беларусь» **С. І. Фацеева**;

настаўнік беларускай мовы і літаратуры ДУА «Гімназія № 42 г. Мінска лаўрэата Нобелеўскай прэміі Ж. І. Алфёрава» **А. І. Гулякевіч**

Беларуская мова. Планы-канспекты ўрокаў. 10 клас (II паўгоддзе) : дапаможнік для педагогаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі / [склад.: Ю. У. Саматыга, А. С. Сякацкая]. — Мазыр : Выснова, 2018. — 107 [1] с. — (Серыя «Урокі: практычны вопыт»).

ISBN 978-985-592-354-2.

Дадзены дапаможнік змяшчае метадычныя распрацоўкі ўрокаў, якія адпавядаюць патрабаванням школьнай праграмы, зацверджанай Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь, структуры дзеючага падручніка, а таксама складзены з улікам патрабаванняў да сучаснага ўрока. Разам з тым, сваім зместам дадзенае выданне цалкам адпавядае ўзроўню сучаснага развіцця навукі аб мове, метадычным патрабаванням да выкладання прадмета.

Прызначаны настаўнікам беларускай мовы і літаратуры устаноў агульнай сярэдняй адукацыі.

УДК 372.811.116.13.046.14
ББК 74.268.1Бей

Вытворча-практычнае выданне

Серыя «Урокі: практычны вопыт»

БЕЛАРУСКАЯ МОВА. ПЛАНЫ-КАНСПЕКТЫ ўРОКАў **10 клас (II паўгоддзе)**

Дапаможнік для педагогаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі

Складальнікі:

САМАТЫГА Юлія Уладзіміраўна, **СЯКАЦКАЯ** Алена Станіславаўна

Адказны за выпуск *А. В. Дзянісава*

Падпісана да друку з арыгінал-макета 17.10.2017. Фармат 60x84 1/16. Папера афсетная. Друк лічбавы.
Ум. друк. арк. 6,27. Ул.-выд. арк. 3,73. Тыраж 1500 экз. Заказ 346/5923542-1.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:

Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Выдавецтва «Выснова». Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/517 ад 05.05.2017. Вул. Савецкая, 198-100, 247777, г. Мазыр, Гомельская вобл., Рэспубліка Беларусь. Тэл./факс (0236) 32-51-03. Філіял № 1 ТАА «Выдавецтва «Выснова»: вул. Валадзько, д. 30, пам. 417, 220007, г. Мінск, Рэспубліка Беларусь. Тэл. (017) 380-41-53, 224-66-89. vysnova.by. E-mail: book@vysnova.by

ISBN 978-985-592-354-2

© ТАА «Выдавецтва «Выснова», 2018

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

Змест

Урок 17.	Лексічнае і граматычнае значэнні слова. Адназначныя і мнагазначныя словы. Прамае і пераноснае значэнні слова. Амонімы. Сінонімы. Антонімы. Паранімы	3
Урок 18.	Фразеалагізмы, іх роля ў маўленні	6
Урок 19.	Письмовая творчая работа. Сачыненне-разважанне «Добра быць у дарозе, якую ты сам сабе выбіраеш» . . .	9
Урок 20.	Склад слова. Марфема як мінімальная значымая адзінка мовы. Правапіс прыставак. Правапіс і, ъ, й пасля прыставак	10
Урок 21.	Спосабы ўтварэння слоў. Утварэнне і правапіс складаных і складанаскарочаных слоў	13
Урок 22.	Кантрольны дыктант	20
Урок 23.	Аналіз кантрольнага дыктанта. Сістэма часцін мовы ў беларускай мове. Назоўнік: агульнае значэнне, марфалагічныя прыметы, сінтаксічная роля. Лексіка-граматычныя разрады назоўнікаў. Лік і род назоўнікаў. Скланенне назоўнікаў, правапіс склонавых канчаткаў	21
Урок 24.	Прыметнік: агульнае значэнне, марфалагічныя прыметы. Разрады прыметнікаў паводле значэння. Поўныя і кароткія прыметнікі. Утварэнне ступеняў параўнання якасных прыметнікаў	25
Урок 25.	Лічэбнік: агульнае значэнне, марфалагічныя прыметы, сінтаксічная роля. Разрады лічэбнікаў паводле будовы, значэння і граматычных прымет. Скланенне і правапіс лічэбнікаў	32
Урок 26.	Займеннік: агульнае значэнне, марфалагічныя прыметы, сінтаксічная роля. Разрады займеннікаў. Скланенне і правапіс займеннікаў	48
Урок 27.	Дзеяслоў: агульнае значэнне, марфалагічныя прыметы, сінтаксічная роля. Формы дзеяслова. Правапіс асабовых канчаткаў дзеясловаў	60

Урок 28.	Дзеепрыметнік і дзеепрыслоўе як асобыя формы дзеяслова. Утварэнне, ужыванне і правапіс дзеепрыметнікаў і дзеепрыслоўяў	64
Урок 29.	Прыслоўе: агульнае значэнне, марфалагічныя прыметы, сінтаксічная роля. Разрады прыслоўяў па значэнні. Утварэнне формаў ступеней параўнання якасных прыслоўяў. Утварэнне і правапіс прыслоўяў	69
Урокі 30—31.	Кантрольны падрабязны пераказ тэксту	72
Урок 32.	Аналіз кантрольнага пераказу. Прыназоўнік, злучнік як службовыя часціны мовы. Разрады прыназоўнікаў, злучнікаў. Правапіс прыназоўнікаў, злучнікаў	74
Урок 33.	Часціца як службовая часціна мовы. Разрады часціц. Выклічнік. Правапіс часціц і выклічнікаў. Ужыванне часціц не і ні . Правапіс не (ня) , ні з рознымі часціцамі мовы	79
Урок 34.	Кантрольная тэставая работа	89
Урок 35.	Аналіз кантрольнай тэставай работы. Падагульненне і сістэматызацыя вивучанага	99
<i>Дадатак 1</i>	. . . . .	105
<i>Дадатак 2</i>	. . . . .	106